

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1

ธีรศักดิ์ เจริญมงคล

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

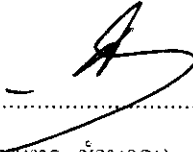
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2550

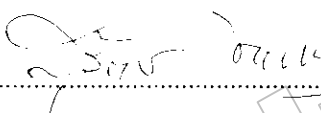
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ชีรศักดิ์ เจริญมงคล ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สมุทพร ชำนาญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สมุทพร ชำนาญ)

.....กรรมการ
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แอ้มกสิกร)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา
แนะแนวอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สมุท ร ชำนาญ ซึ่งเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณา
ให้คำแนะนำ ปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใน
ความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ ผศ.ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.สมโภชน์ เอนกสุข ภาควิชาวิจัยและวัดผลทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายศักดิ์ชัย บรรณาสาร ผู้อำนวยการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสมบูรณ์และ
ความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์
ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณเจ้าของตำราทุกท่านที่นำมาอ้างอิงในครั้งนี้
และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งจนทำให้การทำงาน
วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธีรศักดิ์ เจริมมงคล

48970237: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ/ เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1/ ผู้บริหารโรงเรียน

ธีรศักดิ์ เจริญมงคล: ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 (LEADERSHIP OF PRIMARY
SCHOOL ADMINISTRATORS IN MUANG DISTRICT UNDER THE OFFICE OF
SAKAEU EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สมุทร
ชำนาญ, กศ.ด. 95 หน้า. ปี พ.ศ.2550.

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน
ในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนก
ตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหารและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ครูผู้สอน
ในเขตอำเภอเมืองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้วเขต 1 ในปีการศึกษา 2549
โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 230 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลคือ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t -test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีความคิดริเริ่ม
ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านโน้มน้าวจิตใจ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการยอมรับนับถือ ด้านการประสานงานและด้านการเข้า
สังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	14
ภาวะผู้นำตามแนวคิดของกริฟฟิธส์.....	38
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	72
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	82
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	96

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน..... 49
2	จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียน..... 56
3	จำนวนและร้อยละของครูผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 56
4	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 โดยรวม และรายด้าน..... 57
5	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการมีความคิดริเริ่ม..... 58
6	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข..... 59
7	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการยอมรับนับถือ..... 60
8	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการให้ความช่วยเหลือ..... 61
9	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการ โน้มน้าวจิตใจ..... 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการประสานงาน.....	63
11 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับที่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาในเขตอำเภอเมืองสระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 ด้านการเข้าสังคม.....	64
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	65
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สระแก้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	66
14 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในเขต อำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1.....	13
3 แสดงแบบของผู้นำตามการศึกษากว่าผู้นำของโอไฮโอสเตท.....	23
4 แสดงแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์.....	27
5 แสดงคุณลักษณะและประเภทผู้ตาม.....	28
6 แบบผู้นำที่เหมาะสมกับประเภทผู้ตาม.....	29